

1. De tre fjer

Der var engang en konge, som havde tre sønner. De to var kloge og flinke fyre, men den tredie sagde ikke ret meget og var temmelig enfoldig. Han hed Tosseper. Da kongen blev gammel og svag og mærkede, at hans død nærmede sig, vidste han ikke, hvem af hans sønner der skulle arve riget, og han sagde da til dem: "Drag ud i verden. Den der bringer mig det smukkeste tæppe, skal være konge efter min død." For at de ikke skulle blive uenige, gik han med dem udenfor slottet blæste tre fjer op i luften og sagde: "I skal drage i den retning, de flyver." Den ene fløj mod øst, den anden mod vest, den tredie fløj lige op i vejret og faldt ned et øjeblik efter. Den ene gik nu til højre og den anden til venstre, og de lo rigtigt ad Tosseper, som måtte blive hjemme, hvor den tredie fjer var faldet.

Tosseper satte sig ned og var meget bedrøvet. Pludselig så han, at der var en lem lige ved siden af fjerens, og da han løftede den op, var der en trappe, som han gik ned ad. Han kom da til en dør, og da han bankede på, hørte han nogen råbe:

"Jomfru grøn, jomfru skær, sprinkelben kær, sprinkelbens hund, sprinkel, vær ej sen, se efter, hvem der banker, brug dine ben."

Døren gik op og indenfor sad der en stor skrubtudse og en hel masse små. Den tykke

spurgte, hvad han ville, og han sagde da: "Jeg ville gerne have det smukkeste tæppe i verden." Den store skrubtudse kaldte da på en af de små og sagde:

"Jomfru grøn, jomfru skær,
sprinkelben kær,
sprinkelbens hund,
sprinkel vær ej sen,
den store æske hid, brug dine ben."

Den lille hentede æsken og den tykke lukkede den op og gav Tosseper et tæppe, som var meget smukkere og finere end nogetsomhelst tæppe oppe på jorden. Tosseper takkede mange gange og gik op igen.

De to andre brødre havde imidlertid tænkt, at den yngste bror var sådan et fæ, at han slet ikke ville prøve på at finde noget. "Hvorfor skulle vi gøre os nogen videre ulejlighed," sagde de, og af den første den bedste bondekone købte de et af de grove tørklæder, hun havde på, og bragte det til kongen. På samme tid

kom Tosseper med sit smukke tæppe. Kongen blev meget forbavset, da han så det, og sagde: "Ja, hvis jeg skal være retfærdig må riget jo tilfalde dig." Men de to andre blev ved at forestille ham, at Tosseper, der ikke havde forstand på nogen verdens ting, umulig kunne blive konge, og bad ham stille en ny betingelse. "Så skal den arve

riget, som bringer mig den smukkeste ring," sagde kongen, gik ud med sine tre sønner og blæste igen tre fjer op i luften. De to ældste drog atter mod øst og vest, men Tossepers fjer faldt igen lige ned ved siden af lemmen. Han lukkede den op og gik ned til den tykke skrubtudse og bad om ringen. Hun lod straks sin store æske hente og gav ham en ring, som strålede af ædelstene og var så smuk, at ingen guldsmed på jorden kunne lave mage til den. De to ældste lo ved tanken om, at Tosseper skulle finde en guldring, og gjorde sig ingen ulejlighed, men bankede sømmene ud af en vogning og bragte den til kongen. Da Tosseper kom med sin guldring sagde kongen igen: "Riget tilhører ham," men de to ældste blev ved at plage kongen, til han satte endnu en tredje betingelse. Den, der fandt den smukkeste brud, skulle arve riget. Han blæste igen de tre fjer op i luften og de faldt som før.

Tosseper gik lige ned til den tykke skrubtudse og sagde: "Jeg skal vinde den dejligste kvinde i verden." - "Ja," sagde skrubtudsen, "hun er jo ikke sådan at få fat på, men du skal have hende alligevel." Hun gav ham en udhulet gulerod, forspændt med seks mus, og Tosseper sagde ganske

bedrøvet: "Hvad skal jeg dog med den?" - "Sæt en af mine små skrubtudser op i den," sagde den tykke. Han greb en af dem på må og få, men næppe havde han sat den i den gule karet, før den blev til den dejligste pige, guleroden blev til en vogn og de seks små mus til heste. Han kyssede hende da og bragte hende til kongen. Lidt efter kom hans brødre, som aldeles ikke havde gjort sig nogen ulejlighed, men taget den første den bedste bondepige. Kongen sagde øjeblikkelig, at riget skulle tilfalde Tosseper. Men de to ældste tudede ham igen ørerne fulde og sagde, de umuligt kunne finde sig i, at Tosseper blev konge. Til sidst fik de ham til at bestemme, at den skulle være konge, hvis kone kunne springe igennem en ring, som hang i salen. "Bondepigerne er så stærke, så de kan nok tåle det," tænkte de, "men den fine, lille pige slår sig ihjel." Men da bønderpigerne skulle springe bar de sig så klodset ad, at de faldt og brækkede arme og ben. Men Tossepers dejlige brud sprang så let som en hind, og nu måtte brødrene bøje sig. Tosseper blev konge og regerede længe og klogt.

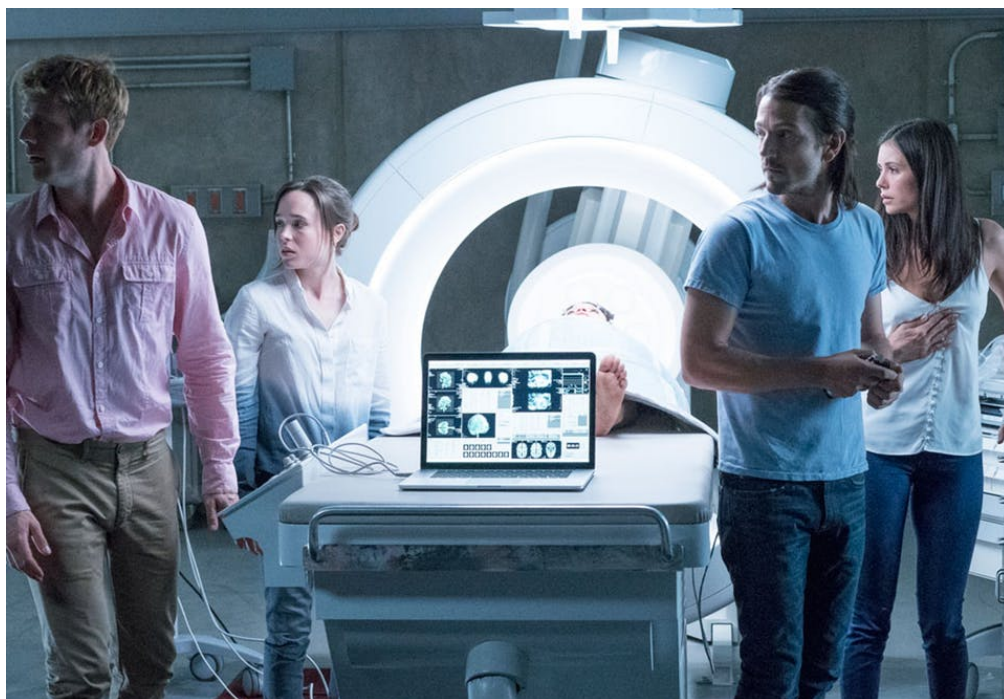
www.grimmstories.com

ILLUSTRERET VIDENSKAB

2. Du er ikke død, når hjertet stopper

23. oktober 2017 af kommerciel redaktion for SONY PICTURES

**Hvad sker der i sekunderne efter vores sidste hjerteslag?
Filmen "Flatliners" vækker atter interessen for det
mystiske grænseland, som videnskaben ved så lidt om.**

© SONY PICTURES

© SONY PICTURES

I den nye gyser "Flatliners" indleder fem medicinstuderende et livsfarligt eksperiment, hvor de – én efter en – prøver at udføre et kontrolleret hjertestop på hinanden. Filmen udforsker på fascinerende vis, hvad de oplever på den anden side.

Sekunderne og endda minutterne efter et hjertestop, findes der mange beretninger om i virkeligheden. Ofte har de overlevende "mødt" afdøde familiemedlemmer, et fantastisk hvidt lys – og mere skræmmende; at blive forfulgt eller dømt.

Men kan det overhovedet lade sig gøre, når man ikke er ved bevidsthed i klinisk forstand? Her får du et hurtigt overblik over, hvor lidt man egentlig ved.

Bevidstheden fortsætter

Bip, bip, biiiiiip... En flad linje på EKG-maskinen er ikke umiddelbart ensbetydende med, at du er død. Faktisk viser det største studie af nærdødsoplevelser, at 4 ud af 10 overlevende havde sanselige oplevelser i minutterne *efter* deres hjertestop.

En 57-årig mand kunne eksempelvis efter sin genoplivning berette om en ud-af-kroppen-oplevelse, hvor han opfattede rummet, begivenhederne, hospitalspersonalet og sit eget legeme oppefra.

Studiet konkluderede, at 2% overlevende udviste *tegn på fuld bevidsthede* efter deres hjertestop.

© SONY PICTURES

Niels Arden Oplev, der er kendt for "Mænd der hader kvinder" og "Kapgang", er instruktør på "Flatliners". Her ses han sammen med to af filmens skuespillere, Nina Dobrev og Kiersey Clemons.

Kroppen lever også (lidt) videre

Og faktisk er det påvist, at der er en form for liv i kroppen efter, at "døden" indtræffer. Eksempelvis kæmper visse celler i den menneskelige organisme for at leve videre i flere dage.

Et opsigtsvækkende studie antyder desuden, at hjernens centre lyser meget op i 30 sekunder *efter* et hjertestop, mens et andet har fundet hjerneaktivitet i op til 30 minutter *efter*.

Hjernens mentale tilstand i øjeblikkene efter den kliniske død kalder tydeligvis på endnu mere forskning, så vi kan diskutere nærdødsoplevelser ud fra andre perspektiver end overnaturlige, religiøse og etiske.

3. Morgenmad

Kim Fupz Aakeson, 2011

Det var den lilles ide. Han vækkede den store og havde allerede tøj på. Han vækkede ham og sagde, at han havde lavet en gave til dem. Han havde pakket den ind og alt muligt. I rødt papir. Han sad på den stores seng og havde gaven i hånden, meget rød gave.

”Den skal de have,” sagde den lille. ”Det er deres bryllupsdag.” Den store grinede og gentog ordet, bryllupsdag.

”Ja,” sagde den lille. ”De har været gift i 15 år i dag, jeg har spurgt dem.” Den store ville vide, hvad det var for en gave?

”Et askebæger,” sagde den lille og så stolt ud. ”Et askebæger?”

”De ryger.”

”I ler?”

”Jeg har dejet det i træ, Ejnar hjalp mig.”

”Hvem er Ejnar?”

”Ham vi har på værkstederne, Ejnar hedder han.”

Den store sagde til den lille, at han var dum.

”Det er sjovt at dreje i træ, det er trylleri.”

”Det er ikke smart med et askebæger i træ,” sagde den store. ”Du er jo dum.” ”Hvorfor er det ikke smart?”

”Ja, fordi det er træ, og de skal skodde smøger, og så laver de brændmærker.”

Den lille tyggede på det, så på sit gavepapir, vendte og drejede gaven. Så spurgte han: ”Hvad har du til dem?”

Den store havde jo ikke noget, han havde slet ikke tænkt på, at det var deres bryllupsdag, og han var irriteret over, at den lille vidste den slags, typisk, pissetypisk.

”Du må godt være med i askebægeret.”

”Ellers tak”

Den lille begyndte at pakke askebægeret ud af papiret. ”Hvad laver du?”

”Du skal lige se det.”

”Jeg ser det, når de pakker op, for fanden.”

Det var drejet i lyst træ, og det var egentlig meget pænt, rundt og glat, det var garanteret ham

læreren, der havde lavet det hele, den lille havde stået ved siden af og gloet. Sådan noget vidste den store bare.

”Fint,” sagde den store.

Den lille så trist ud og sad med askebægeret i skødet.

”De kan bruge set til en lille skål,” sagde den store.

”Det er et askebæger.”

”Okay, askebæger, okay.” Den store skubbede til den lilles skulder. ”Vi giver dem et askebæger i træ.”

Den lille pakkede det ind igen, papiret krøllede nu, det blev ikke lisså pænt som før, tapen klistrede ikke mere.

”Så gå ind og væk dem og giv dem deres askebæger.”

Den lille rynkede på næsen, han havde allerede fregner. De kom tidligt på året. ”Vi kunne lave mad til dem, morgenmad?”

”Du har måske penge?” den store lød så hånlig som muligt.

”Vi rister brød og laver kaffe,” sagde den lille. ”Der er brød.”

”Hold da kæft,” sagde den store.

Den store stod op, de gik i køkkenet, og den lille åbnede køleskabet og sagde, at der også var æg, to æg.

De så på opvasken og gryderne og det.

”Pis,” sagde den lille.

”Vi bærer det ud på altanen,” sagde den store.

De bar alt det beskidte ud i opvaskebaljen, de måtte gå fire gange, men så var køkkenet også okay at se på.

”Kan du lave kaffe?” spurgte den lille.

”Selvfølgelig kan jeg lave kaffe,” sagde den store.

Han tog kolben og hældte vand i. Den lille lagde toastbrød på risteren. Den store slog de to æg ud og piskede dem men en gaffel.

”Den ser tynd ud,” sagde den lille om kaffen.

”Nu holder du bare øje med de brød, de må ikke blive sorte, du skal vende dem, inden de bliver sorte.”

De blev sorte, mens den store prøvede at lave æg på panden.

”Der er syltetøj, lidt,” sagde den lille. Den store havde sat ham til at dække bord, bare i køkkenet.

”Og tænd nogle stearinlys.”

Der lugtede, som der skulle, nu, kaffe, æg, brød. Den store skrabede brødene, det havde han set de gamle gøre så tit. Den lille havde fundet en stump stearinlys og tændt det.

Den lille spurgte: ”Vækker du dem ikke?”

”Det er dig, der vil lave fest for dem.”

”Vi kan vække em sammen?”

”Rend mig,” sagde den store og gik ud i køkkenet, ud i entreen, han stod lidt foran døren ind til soveværelset, før han bankede på. Ingenting. Så bankede han hårdere, så åbnede han bare den dør. De sov. De havde det meste af deres tøj på. Han havde sko på, det havde hun ikke. De havde åbne munde, og luften var tæt. Den store lukkede døren igen og tænkt på alle de gange, den gamle var flyttet fra dem og alle de gange, han var kommet tilbage. Sidste gang havde hun sagt: ”Vi er skabt for hinanden.” Så havde de grinet begge to, og han havde taget hende på lårene.

Den store gik tilbage til køkkenet og behøvede ikke at sige noget. De så på deres morgenmad.

”Den bliver kold,” sagde den lille og snakkede om æggene. ”Vi spiser,” sagde den store og satte sig. ”Uden dem?” ”Du kan jo vække dem, hvis du vil?”

Den lille satte sig på pladsen overfor, hendes plads, den store skænkede kaffe til dem begge to, der var ikke mælk, men de tog godt med sukker i, der var ingen til at stoppe dem.

De spiste æg og ristet brød uden at sige meget, den lille grinede:

”Hvad?”

”Det er ligesom voksne,” sagde den lille. ”Med stearinlys.” ”Helt sikkert,” sagde den store. ”Tillykke med bryllupsdagen.”

Den lille skubbede gaven over til den store. ”Hvad?” ”Du må gerne åbne den.”

”Mig?”

Den lille nikkede, og han gjorde det, den store, pakkede det røde papir op, han gjorde det forsigtigt, så det ikke blev mere ødelagt.

”Næh,” sagde han. ”Et askebæger.” Den lille fnisede.

”Det er det flotteste askebæger, jeg nogen sinde har set,” sagde den store. ”Tusind tak.”

Den lille sagde, at det var så lidt, de samlede flasker sammen og gik den for at sælge dem, de lod askebægeret og resterne af morgenmaden stå.